

Югозападен университет „Неофит Рилски“

СТАНОВИЩЕ

от проф. дпн Георги Иванов, член на научно жури за защита на дисертационния труд на Гергана Венчова Божурска, докторант в ЮЗУ „Неофит Рилски“ на тема „ЛИЧНОСТНО-ОРИЕНТИРАНИЯ ПОДХОД ПО КОНСТУИРАНЕ И ТЕХНОЛОГИИ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА“ за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика“, област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика

1. Данни за процедурата

Гергана Велчова Божурска е зачислена в докторантурата на 09.01.2017г. със Заповед № 46 от 09.01.2017 г. Краен срок за завършване на докторантурата 08.01. Спазени всички изисквания по процедурата и след проведена вътрешна защита със Заповед №2256/03.11.20 на Ректора на ЮЗУ докторантът е допуснат до публична защита.

2. Данни за дисертационния труд и за автореферата

С приемането на Наредба №5 за Предучилищно образование и поставянето на акцент върху възможността за постигане на ключовите компетентности от Европейската референтна рамка, проблемът за личностното развитие на децата стана още по-актуален. Тематиката на предложения дисертационен труд е ориентирана в тази посока. В предложения дисертационен труд е представено изследване на личностно-ориентирания подход в педагогическите ситуации по конструиране и технологии в детската градина.

Дисертационният труд е с общ обем от 380 страници. Допълнително са включени и приложения – 168 страници, в които се представя конкретиката и доказателствения материал за извършеното изследване. Библиографията обхваща 123 литературни източници, от които 111 на кирилица и 12 на латиница.

Дисертационният труд съдържа увод, три глави, изводи, изследователско-приложни перспективи, препоръки, заключение, приноси и библиография.

Авторефератът напълно отразява извършената изследователска работа.

3. Анализ на дисертационния труд

Разработеният в първа глава методологичен базис отразява съвременното равнище на научното познание. С нужната научна коректност са представени достатъчно аргументи за необходимостта от усъвършенстване на предучилищното образование и привеждането му в съответствие с обществените потребности. Разгледани са редица проблемни

въпроси, отнасящи се до възпитателно-образователния процес. Акцент е поставен върху проблемите, свързани с личностно ориентирано обучение - механизми за реализиране; компетентностния подход, видовете компетентности, подходи и методи за формирането им; мотивацията в обучението като личностен фактор за формиране и развитие на ключови компетентности; аспекти на личностно-ориентирано обучение за формиране и развитие на преносимите умения.

Направеното емпирично изследване се основава на научно защитена концептуална рамка. Представените цели, задачи и изследователски инструментариум са ориентирани към търсене на научни аргументи за изразената хипотеза. Сред множеството проблемни области се очертава следната ориентация на въпросите, чийто отговори се търсят чрез изследването:

- Как да се постигне ново, по-високо качество на обучението по конструиране и технологии в детската градина?
- Как да се разреши противоречието между приложението на утвърдените подходи в ситуациите по конструиране и технологии и необходимостта за постигане на част от ключовите компетентности от Европейската референтна рамка, каквито са инициативността и предприемчивостта?
- Как да бъде постигнато оптимално педагогическо взаимодействие чрез преосмисляне на образователните стратегии и концепции и прилагане на личностно-ориентиран подход в обучението по конструиране и технологии?

Как да се използват индивидуалните качества на всяко дете за подпомагане на личностното му развитие и как да се осъществи преход от хетерономия към автономия при управлението на познавателното и практическото му поведение.

Разработеният от Божурска модел за повишаване компетентността на детските учители по проблемите на личностно-ориентирания подход е надежден път за приложение на компетентностния подход при текущата професионална квалификация на педагозите.

Резултатите от емпиричното проучване са формулирани в логическа последователност, отразяващи най-важните ефекти от приложения личностно-ориентиран подход в обучението по конструиране и технологии. Към тези резултати отнасяме и субективното отношение на изследваните лица – учители, експерти, родители.

4. Приноси

Приносите от разработването на дисертационния труд могат условно да се отнесат към две групи: приноси в научното познание и приноси за практиката на обучението по конструиране и технологии в детската градина.

Анализирането на теориите за личностното развитие и обосноваването на личностно-ориентираният подход като възможност за

осъществяване на субект-субектно взаимодействие с децата от предучилищна възраст обогатява научното познание в тази насока.

Важен принос за практиката на обучението в детската градина имат установените в дисертационния труд зависимости между прилагането на различни подходи, методи, техники на личностно ориентирано обучение с успеха и постигането на личностното развитие на децата от предучилищна възраст. Надежден инструмент в това отношение е разработеният от Г. Божурска функционален модел за оптимизиране на взаимодействието учител-дете при прилагането на личностно-ориентирания подход в ситуациите по конструиране и технологии в детската градина. Този модел може да бъде използван като база и за обучението в другите образователни направления.

Дисертационният труд е изцяло самостоятелно дело на автора. Той е разработен в съответствие с изискванията на законите и правилниците за развитие на академичния състав в частта за научни степени.

5. Бележки и препоръки

Приложението на личностно-ориентираният подход в обучението по конструиране и технологии в детската градина се влияе от множество фактори, сред които изпъква компетентността на учителя. Това предполага в хода на изследователската работа да се отчита влиянието и на имплицитните фактори като – качество на обучението на учителите, участващи в изследването и качество на професионалния им опит. Тези неяви фактори биха повлияли на чистотата на изследването и добре да се отчетат при бъдещи изследвания.

6. Оценка на публикациите по дисертационния труд

Считам, че изследователските резултати са достатъчно доказателство за умението на автора да осъществява собствена научно-коректна изследователска работа. Аргументи в това отношение са и четирите публикации в различни научни форуми.

7. Заключение

Считам, че дисертационният труд отговаря в структурно и съдържателно отношение на изискванията на ЗРАСРБ. Това ми дава основание да го оценя положително.

Предлагам на Гергана Велчова Божурска да бъде присъдена образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика“, в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика.

13.11.2020 г.

Член на журито: .....

(проф. днп Г. Иванов)